

2012 Május díszhala: a tarka páncélosharcsa

Ezennel elérkeztünk a 2012. év Év díszhala program jelöltjeinek utolsó fajához is, amit szintúgy egy Hónap hala cikkben bemutatunk. Ehavi fajunk nem más, mint a sokak által ismert, kedvelt; a napfény császársügérral holtversenyben végzett tarka páncélosharcsa, köznap kereskedelmi nevén torokátum!

Megalechis thoracata

Ennél a fajnál sem maradhat ki, miért is jelöltük a megtisztelő címre. Ennek egyik oka a változatosság belevitele is volt. Mindenki láthatja, láthatta azt, hogy vagy különleges, vagy veszélyeztetett, vagy éppen még kissé ritkaságszámba menő fajokat jelöltünk. Természetesen a változatosság fenntartása is szerepet játszott jelöltjeink kiválasztásában, és nem akartunk csakis kizárólag a különlegességekre, ritkaságokra fókuszálni. Ezért mindenképpen szándékoztunk egy ún. kommersz fajt is megválasztani. A torokátum is egy ilyen faj. Mondhatom szerintem bátran, hogy aki valamennyire is jobban foglalkozik az akvarisztikával, az ismeri ezt a fajt. „Öreg motoros” már hazai akváriumainkban. Régóta kapható, már jópár évvel ezelőtt is tenyésztették itthon. Nem ritkaság, nem kuriózum, szinte minden állatkereskedés árusítja. Egyszerűen egy közismert, sokak által tartott, tehát gyakorlatilag kommersz

hal.

Megalechis thoracata - planetcatfish

Igazándiból más kimondott célunk nem volt a fajjal. Viszont mindenképpen közelebb akarjuk hozni az összes halfajt olvasóinkhoz, és semmiképp sem szeretnénk megfeledkezni jóöreg halainkról. Fontos, hogy foglalkozzunk többféle hallal, változatosan ismertessük őket! Így ez is meghatározó volt nekünk, hogy egy közismert faj is esélyes legyen az esetleg még nagyobb ismertségre!

No de lássuk is tartását: Halunk tudományos neve jelenleg *Megalechis thoracata*. Nem is oly rég változott latin neve, ezért az újabb formát sajnos még nem elég sokan ismerik. A köztudatban szinonimaneve, a *Hoplosternum thoracatum* maradt még leginkább meg, mivel nagyon sokáig ezen a néven volt ismeretes, évtizedekig így ismerhették meg hazai akvaristáink! Úgy, ahogy a latin név változott, magyar nyelvben is keletkeztek szinonimák a fajra. Hivatalosan szólva tarka páncélosharcsának nevezzük a fajt. Ennek ellenére ezt az elnevezést kevesebben használják rá, mint kereskedelmi, hétköznapi „szleng-neveit”, amik nem is mindig rosszak, hiszen beszédben még használhatóak is, de reméljük írott, nyomtatott formában nem fogjuk a *Megalechis thoracata* név mellett a „toró” kifejezést látni például. Biztos vagyok benne, elsőként mindenkinek a *torokátum* név ugrik be a fajról, így kaphatóak a boltban is.

Összetéveszthetetlen szinonimája, mondhatni egy latinból magyarosított variáció. Persze ennek is megjelentek becézgető formái, mint a toró, tori, toro harcsa, és így tovább. Az igazi probléma a nevekkkel ott jön be, amikor valaki összekeveri a foltos páncélosharcsával (*Corydoras paleatus*), vagy éppenséggel a márványos páncélosharcsa nevet használja valamelyikükre. Igazándívből tán használatos név volt a márványos is, most viszont nem tudom megmondani, melyik fajra is használjuk ezt a nevet, mivel leginkább szinonim változat valószínűleg.

No, de még mielőtt valaki végleg beleunna a fajnév-fejtegetős leírásomba, lépünk tovább még egy kevéske rendszertannal, és folytassuk tartási leírását! Valenciennes 1840-ben fedezte fel, tehát semmiképp sem emlegethető egy lapon például a 2002-es *Botia kubotai*-val. Ebből is látszik, mennyire meghonosodott már akváriumainkban, tökéletesen beakvarizált faj. Rendszertanilag a *Corydoras*, *Aspidoras*, *Brochis*, *Scleromystax* és *Dianema* fajokkal mutat rokonságot, amik egytől egyig a *Callichthyidae* családba tartoznak. Közismert talajlakó páncélosharcsa-félék. Tán legközelebbi rokona a *Hoplosternum littorale*, azaz az agyagszínű páncélosharcsa, ami Magyarországon sem ismeretlen a haltartók előtt. Nagyon hasonló faj a *Lepthoplosternum pectorale*! Hasonló alkatú *Callichthyidae* harcsa még a *Callichthys callichthys*, ami idehaza tankharcsa néven szerezhető be.

Megalechis thoracata - planetcatfish

Nem annyira kistermetű hal, mivel testmérete (persze akváriumméret függvényében) 15 és 20 cm között változhat! Minimális akváriumméretnek a 150 litert tudom meghatározni, de csak egy 2-300 literes medencében fogja igazi szépségét megmutatni! Nem magányos hal! Bár csapatban nem igazán szokták tartani, 2-4 egyedes csoportban már jól érzi magát.

Persze semmi kivétlnivaló nincs abban, ha valaki 6-8 vagy akár 10 egyedes torokátumrajt gondoz, persze csakis nagyméretű medencében. Turkálós halfaj, folyamatosan az aljzatot túrja. Apró szemű sóder legyen a talaj, különben bajuszszálai felsérülnek! A gyengébb növényeket kitúrhatja, ezért erős gyökérezetű zöldeket válasszunk akváriumába! A berendezésre nem igényes, nem túl bujkálós faj, de előszeretettel részesíti az olyan helyeket, ahol talál magának egy kis árnyékos részt pihenésre, pl. pár nagy *Anubias* levél alatt, vagy egy kőrakás közelében.

Megalechis thoracata - planetcatfish

Egy átlagos akvárium bőven megfelel neki, nem igényes, kezdők kiváló hala lehet, ha rendelkeznek legalább 150 liter űrtartalmú akváriummal. Ha a havi-kéthavi rendszeres vízcsere betartjuk és egy átlagos szűrővel keringetjük és filtráljuk vizét, teljesen kielégítjük alapvető igényeit. Egy belső szűrő hajtotta víz már jó lehet neki, de ügyeljünk arra, hogy esetenként sokat ürít.

A pH érték semleges savasságot mutatva tökéletes, míg az nk is lehet 20 körüli is akár. Persze természetesen a lágy vizet ő is jobban kedveli. Minden további nélkül tartható csapvízben. Kedveli, ha az aljzat nincs túlságosan benövényesítve, így szabad mozgásteret biztosítva neki. Egyértelműen nem a holland típusú dzsungelbe való hal! A hőmérséklet úgy 22 és 28 C között tökéletes neki. Az oxigénben szegény vizekhez is alkalmazkodott, erről tanúskodik, hogy a még jól szellőztetett medencékben is rendszeresen feljár „levegőt venni” a víz színére, mivel a légkörből benyelt levegőt a bélfalán, gyomor-bél rendszerében képes megkötni, így egy áramszünet esetén, vagy egy kissé alulszellőztetett medencében is feltalálja magát! Sokszor úszkál akár az üveg mentén fel s alá, mozgékonyabb harcsa, nem kell attól megijedni, ha nem csak az aljzaton kuksol.

Megalechis thoracata - planetcatfish

Tenyésztése már jó ideje nem jelent gondot az akvaristáknak. Egy kb. 80-100 literes tenyészmedence megfelel egy párnak. A hím habfészket épít (ez elsősorban a labirinthalak, és a nagyobb testű *Callichthyidae* harcsák speciális szokása), amit nyálának segítségével választ ki, és akár meg is erősíti növényi darabokkal. Oxigéndús közeg, amibe ikráit helyezi. Termékeny hal, sok ikrát rak. Ívásra is használható csapvíz, esetleg egy kevés lágyvizet adjunk hozzá. Növénylevelek fonákjára előszeretettel helyezi fészket. Azért se túl meleg, se túl hideg ne legyen vize, egy 25-26 C°-os hőmérséklet lenne optimális. A hím őrzi az ikrákat,

innentől kezdve a nőtényre nincs szükség, és mindenfajta agressziót megelőzendő célszerű eltávolítani a tenyészmedencéből. A kicsik kikeltük után sórákkal indíthatóak, majd néhány hét után a vágott *tubifexre* is át lehet térni. Az *Artemia* peteburkára vigyázzunk, ne kerüljön az ivadékhalk közé, mert emésztőszervi-problémákat okozhat!

Mindenkinek jószívvel ajánlhatom ezt a gyakori páncélosharcsát, méltán érdemelte ki, hogy ilyen nagy számban jelen legyen medencéinkben!

Megalechis thoracata - Tarka páncélosharcsa adatlap:

Valószínűleg	ELŐLEÍRÓJA:
Callichthyidae	SALÁD:
20	MÉRET:
23,0-25,0	°C:
6,5-7,5	°pH
8,0-12	°Nk:
160 liter	HELYIGÉNY:
békés	VISELKEDÉS:
mindenféle	TÁPLÁLÉK:
HOLISZÁRMAZIK?:	
5-8	ÉLETTARTAM:
	TERMÉSZETV. BES.:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE :

*Megalechis thoracata – Tarka páncélosharcsa
elterjedési területe (Map)*

Dél-Amerika északi részén és Panamában mindenhol elterjedt.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

E harcsa testét is két sor csontos lemez fedi. Színe változó, de általában vörösesbarna vagy kékesfekete, néhány sötétebb folttal. Lekerekített, kékes árnyalatú úszóin sötét pettyek vannak. A hímek valamivel kisebbek a nőstényeknél, első mellúszó-tövisük megvastagodott, vörösbarna színű.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE: Tartásához kellően nagy medencére van szükség. Hőmérséklet 23— 26 C°, olykor több is. Főleg vörös szúnyoglárvákkal, *Enchytraeusszal*, *Tubifexszel*, valamint a fenékre lesüllyedő szárazzeleséggel táplálkozik, de *Daphniákat* és valószínűleg növényi részeket is fogyaszt. A tenyésztéshez megfelelően nagy medencére, alacsony vízszintre (10 cm), úszónövényekkel való víztükörlefedésre, s a talajnak ázott bükkfalevelekkel való letakarására van szükség.

A hímek az ivásidő kezdetén meghatározott territóriumokat foglaltak el. Ezeket úgy védelmezték, hogy az élő állapotukban állandóan előre irányuló bajuszszálaikkal megközelítették a támadót, amelyet azután mellúszótövisekkel megpróbáltak megsebesíteni. A hím úgy készített habfészket, hogy a fenékről néhány bükkfalevelet szedett föl, ezeket felvitte a felszínre, s ott habbuborékokba ágyazta. Az ehhez szükséges levegőt a szájával vitte föl, s a kopolytúnyúlásokon át buborékok alakjában bocsátotta ki. Egy fészekbe két-három levelet használt föl; a fészek területe kb. 20 x 10 cm²-t, magassága 3 cm-t tett ki. Érdekes, hogy mindig a lehullott leveleket szedte föl, élő páfrányokhoz sohasem nyúlt. bár a habfészkeképítéssel egy időben a páfrányok elkezdtek pusztulni. Szinte feloldódtak; talán ezt a habképző váladék vegyi hatása okozza. Íváskor a hímen kb. 5 mm hosszúra megnyúlt ivarszemölcs

volt látható. A nőstény rászívta magát a hím anális tájékára. Az ivási aktus rendszerint 2-3 cm-rel a talajszint fölött folyt le. Az összehajtott hátúszójú nőstény először lesüllyedt a fenékre, de 5-10 másodperccel később felúszott a fészkekhez, s abba rakta a petéket. A hím ivás közben is állandóan bővítette a habfészket; a legnagyobb izgalom pillanatában hangokat is szokott hallatni. A peték viszonylag nagyok, halvány sárgásbarnák és átlátszóak. Az utódok 4— 5 nap múlva bújnak ki. A nagy szikzacskó tartalmát 2 nap alatt elfogyasztják. A hím vigyáz a petékre és utódokra, mégis célszerű a szülőket a vízből kifogni. Az utódok vagdalt *Tubifexszel* és szárazzeleséggel nevelhetők fel. *H. Frey után*

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

Az állatkereskedésekben gyakran csak „torakátum”-nak hívják. **syn:** *Megalechis thoracata*, *Callichthys exaratus*, *Callichthys personatus*, *Hoplosternum personatus*, *Hoplosternum thoracatum surinamensis*, *Megalechis personata*. **Eng:** Port Hoplo, Armoured Catfish, Hoplo. **Egyéb köznevei:** Tamoatá.

KATEGÓRIÁK:

[Akvarista Lexikon](#), [A hónap díszhala](#)

KULCSSZAVAK:

[tenyésztés](#), [tartás](#), [származás](#), [akvárium](#), [2012](#), [május díszhala](#), [Megalechis](#), [páncélosharcsa](#), [tarka](#), [thoracata](#)

Beküldte: gabrinus

Katalógusba került: 2012-04-30 21:56:00

Legutolsó frissítés: 2017-08-30 13:04:49

Katalógus ID: 6733

Oldal linkje:

<https://akvaristalexikon.hu/akvarista-lexikon/2012-majus-diszhala-a-tarka-pancelosharcsa.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva